

Robert-Jan Smits, directeur-generaal Onderzoek en Innovatie van de Europese Commissie:

‘Kenniss delen, daar gaat het om’

“We zien dat steeds meer onderzoekers bereid zijn hun data en kennis te delen in plaats van geobsedeerd te zijn door het ‘zo snel mogelijk publiceren’. Ik vind dit een positieve ontwikkeling.’ Aan het woord is Robert-Jan Smits, directeur-generaal Onderzoek en Innovatie van de Europese Commissie.

Heidi Berkhout

INTERVIEW

“Onderzoekers delen steeds vaker kennis, data en ervaring al tijdens het onderzoeksproces, met hulp van nieuwe (digitale) technologieën en toegenomen computercapaciteit. Zo wordt de wetenschap betrouwbaarder (we kunnen beter data verifiëren), efficiënter (we delen resources en werken beter samen) en transparanter (de werkwijze is toegankelijker). Het is van belang dat onderzoekers hierbij maximaal worden ondersteund, door universiteiten en door subsidieverstrekters zoals NWO. Ook de Europese Commissie draagt hieraan bij met de European Open Science Cloud. Dit initiatief beslaat een scala van maatregelen. Zo hebben wij onder Horizon2020, het EU-programma voor Onderzoek en Innovatie een krachtig beleid opgezet op Open Access Publicaties en op Open Access Data.”

DMP als verplichting

Smits vervolgd: “Data Management Plans (DMP’s) zijn bijvoorbeeld verplicht gesteld voor aanvragers van Europese onderzoeksgelden. DMP’s dragen bij aan het creëren van een cultuur van data stewardship in de onderzoeksweld en leidt ertoe dat de FAIR principes (data ‘vindbaar, toegankelijk, uitwisselbaar en herbruikbaar’ maken) realiteit worden. Onderzoekers worden betrokken bij onze stappen. Zo is in een survey vanuit OpenAIRE en

“Samen bouwen aan de European Open Science Cloud van morgen”.
credits EC DG Onderzoek & Innovatie

de FAIR-data-expertgroep onze benadering op het gebied van DMP’s en de FAIR-richtlijnen beoordeeld door onderzoekers. In een webinar begin januari werden vervolgens de resultaten van dit onderzoek gedeeld. Een mooi voorbeeld van co-design, het samen bouwen aan de

EUScienceInnov

Volg @EUScienceInnov, het twitteraccount van het Directoraat Generaal Onderzoek en Innovatie van de @EU_Commission. Ook op youtube.com/user/InnovationUnion staat informatie over bijvoorbeeld de effecten van Europese onderzoeksprojecten vanuit Horizon2020 en andere kaderprogramma’s op de samenleving.

EOSC, met stakeholders in het veld. Eigenlijk zouden alle onderzoeksfinanciers in Europa DMP’s verplicht moeten stellen. NWO doet dit al. Een andere positieve ontwikkeling is dat veel onderzoekers al uit eigen initiatief DMP’s maken, onafhankelijk van de eisen van onderzoeksfinanciers. Simpelweg omdat ze dit beschouwen als onderdeel van goed onderzoek in de globaal vernetwerkte onderzoeksweld. Nog een mooi voorbeeld is dat wetenschappelijke communities onderzoekers niet meer alleen willen beoordelen op ‘aantal publicaties’, maar ook op ‘goed datamanagement’. De GO FAIR-beweging draagt dit uit, en ook CESSDA heeft bijvoorbeeld een ‘Expert Tour Guide’ als ondersteuning bij datamanagement beschikbaar gesteld.

Robert-Jan Smits

Robert-Jan Smits studeerde aan de Universiteit Utrecht, aan het Institut Universitaire d’Hautes Études Internationales in Zwitserland en aan de Fletcher School of Law & Diplomacy in de Verenigde Staten. Na zijn studies werkte hij enkele jaren voor het Nederlandse Ministerie van Economische Zaken. In 1989 vertrok Smits naar de Europese Commissie in Brussel. Sinds 2010 is hij directeur-generaal van het Directoraat Generaal Onderzoek en Innovatie.

Infrastructuren koppelen

De European Open Science Cloud wil bestaande e-onderzoeksinfrastructuren aan elkaar koppelen. Hierdoor kunnen onderzoekers kennis en gegevens opslaan en delen over nationale grenzen en wetenschappelijke disciplines heen. DANS is hierbij een actieve partij. Dit alles vergt dat we in toekomst aanvullende eisen zullen moeten stellen. Zoals bijvoorbeeld aan het gebruik van unieke identificatie van documenten en auteurs (DOI’s, auteur-identificatie systemen zoals ORCID). Dit als een voorwaarde voor de vindbaarheid en de goede uitwisseling van documenten. Waar we ook voor willen gaan zorgen, is dat er beheersregels voor de European Open Science Cloud komen die gegevens uit publiek gefinancierd onderzoek, tot onderzoeks-‘commons’ verheffen, zodat de uitwisseling, het hergebruik en analyse van dit publiek gefinancierd onderzoek altijd mogelijk blijft. Wederom zijn hierbij de introductie van unieke identificatiesystemen essentieel.

Doe mee!

De European Open Science Cloud is een prachtig instrument voor onderzoekers. Mijn oproep is: doe met ons mee. Wij hebben een ‘coalition of Do-ers’ in het leven geroepen, bestaande uit organisaties die er samen met ons voor willen gaan. Word een ‘active player’, geef de Cloud gestalte. Samen bouwen we nu aan de European Open Science Cloud van morgen.”

https://ec.europa.eu/info/departments/research-and-innovation_nl

Koppeling van data in CLARIAH vergroot onderzoeksmogelijkheden

Centrale data-hub ANANSI verbindt data

Onderzoekers kunnen bij CLARIAH terecht voor onderzoeksdata uit drie domeinen: taalkunde, sociaal-economische geschiedenis en mediastudies. Een koppeling tussen de data van deze domeinen zorgt voor nog meer onderzoeksmogelijkheden.

Marnix van Berchum

De verschillende domeinen binnen CLARIAH beschikken over data en onderzoeksmethoden die ook potentieel interessant zijn voor andere vakgebieden. Data over het gebruik

van sociale media door jongeren kan bijvoorbeeld ook relevant zijn voor onderzoek over de ontwikkeling van taal. De mogelijkheden om zulke interdisciplinaire onderzoeksvragen te beantwoorden, waren tot dusver technisch beperkt.

ANANSI biedt de oplossing voor dit probleem: deze centrale data-hub synchroniseert de linked data uit de drie domeinen en verbindt ze. De data worden gegroepeerd in zoekmogelijkheden voor ‘personen’ (wie), ‘locaties’ (waar) en ‘concepten’ (wat), die via de webinterface beschikbaar zijn. Informatie over de

herkomst van de data, zoals welke bronnen zijn gebruikt en wie subsidie heeft verleend, is ook beschikbaar. De API van ANANSI maakt het mogelijk om de data (computationeel) te bevragen en op maat gemaakte websites te bouwen.

Beschikbaar en actueel

Met het ResourceSync-protocol (een state of the art protocol voor het synchroniseren van bronnen op het web) kunnen de CLARIAH-partners hun data beschikbaar stellen en actueel houden. Ook andere content providers, zoals archieven

en erfgoedinstellingen, kunnen hiervan gebruikmaken, aangezien alle softwarecode openbaar beschikbaar is. Zo neemt zowel de hoeveelheid data als de mogelijke onderlinge verbindingen toe.

Plannen voor 2018

Huygens ING, de bouwer van ANANSI, levert in de loop van 2018 meer functionaliteit voor onderzoekers, waaronder de mogelijkheid om zelf tabulaire data te uploaden en deze te converteren naar linked data. Ook zal de gebruiker in de toekomst zelf de zoekinterface van een

dataset kunnen configureren en data kunnen uitvoeren naar bijvoorbeeld CSV- of GraphML-bestanden.

ANANSI is gebouwd op Timbuctoo, door Huygens ING ontwikkelde software specifiek voor geesteswetenschappelijk onderzoek en de complexe, heterogene data die hierin gebruikelijk zijn. Timbuctoo ondersteunt verschillende interpretaties van dezelfde gegevens en houdt van alle data de herkomst bij. Voor meer informatie over Timbuctoo, zie timbuctoo.huygens.knaw.nl.

anansi.clariah.nl